

moelte waard kan mij niet n wordt om grijpen naar

eken behan- heeft haar

boeken niet ikanten. Onze en doen met er hun inlel- boekerij aan cante kerken n Van Andel

de behande- Andel ons En niemand zijde leggen. ardelijk deze

de o.i. toch hroom, onze beelden toe-

hten, dat dan aangelegd. vele preeken ing tusssen eek over „de lijkt nergens adzijden, het s. Dan krijgt erverscheiding! zoo zouden emen. In de es" (II, 8) is ndere ook te

rwijzen wil- centrisch zijn verhaan, ook t gaat om de gereformeerd geloond wor-

erdeeling be- voorkomen. n in de preek b. Daar staat t is uitgegaan stus, van het ten van deze

Lazarus" is e exegotische treffend en

christo-ee- te verdeeling

en Lazarus". in de tegen-

le in de toe-

emelsch; l, schijnbaar

ritiek te oefed, die reeds ijs gewerkt maar enkele t zullen som- dr Van Andel om wat liefs wanneer wij d waren, dat ijd worstelen entrich voor ook wil doen t kanselwerk, rijpen.

terkingen op- wij zijn boe- isch gezichts-

z, grijpt van- er preekwerk mmen ons in den. Hoe het t) Wij hebben gepreikt, juist ij meenen te hode van be- proeve te 3:22-30, des Huizes", vijanden van

es van het rijk. n van het rijk. ken. Het trof n wordt over vele frekken in de gelijke- is (II, 4); van erhaal van de

Wij kunnen niet anders dan dankbaar zijn voor het vele goede wat dr Van Andel ons in deze twee werken gegeven heeft. Wij bieden onze hartelijke gelukwensen den schrijver aan bij de voltooiing van dit monumentale werk. Maar het komt ons voor, dat het laatste woord over de wijze van behandeling nog lang niet gezegd is.

Maar het werk van dr H. A. van Andel kan ons van dienste zijn, en kan ons verder op weg helpen.

Het spijt ons, dat deze bespreking zoo sterk ge- loopen heeft over technische vragen. Maar wan- neer de uitgever van een predikant het oordeel vraagt over p r e e k werk van een ander predikant, is dat toch te verwachten. En wanneer een schrij- ver een belangrijk deel van het evangelie in dezen vorm aan ons kerkelijk publiek voorlegt, dan zal hij, zoo stellen wij ons voor, ook wel belangstel- lend zijn hoe over den vorm, over de methode van behandeling gedacht wordt door menschen, die als hij, zich bezinnen, hoe zij het woord Gods aan de gemeente moeten verkondigen.

Laat niemand door deze technische bespreking zich weerhouden om kennis te nemen van dit werk van dr Van Andel. Hij kan zich dan ook overtuigen van de keurige verzorging van deze twee boeken door de firma Wever te Franeker. Capelle-Y. D. K. W.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Professor L. Lindeboom over het gereformeerd kerkrecht.

In de nalatenschap van professor L. Lindeboom vond ik enkele persoonlijke aantekeningen, door hem over het gereformeerd kerkrecht gemaakt, in verband met de voortgezette buitengewone generale synode van Assen, welke synode op 31 Augustus 1936 haar zittingen aanving. Aangezien deze aantekeningen elk persoonlijk element missen, geef ik, in verband met de vragen, die op dit gebied onder ons rezen, zonder commentaar deze aantekeningen hier weer.

De synode beperkte zich tot wat beslist behandeld moet worden, en spreke hij het begin uit, dat deze zitting de slotzitting is, opdat ze niet worde een klachten- bureau c.a. en een hoofdbestuurscollege c.a.

De synode begint met de vraag of de ingezonden quaesties door haar mogen en moeten worden behandeld en beslist. En — indien ja, welke dan?

De beantwoording van genoemde vraag hangt samen met de vraag: komen die zaken: ds Vermaat, dr van Leeuwen (ds Smelt?), ds van Duin, hier in wettigen kerkelijken weg? met andere woorden, als hooger be- roep van een beslissing door classis (of) part. synode? Indien dat niet zoo is, maar deze zaken doorgezonden zijn door classis of provincie, zonder eigen oordeel of zelfstandig onderzoek, hetzij door de classis (part. synode) zelf, of op haar eisch door deze appelerende broeders, is het dan niet eisch van gereformeerd kerk- recht, dat die zaken teruggaan naar de mindere ver- gaderingen om (in casu) in hooger beroep tot de volgende generale synode gebracht te worden?

Daarvoor pleit: A. Dat de kerkenorde in artikel 30 dit als regel stelt. B. Ie. Dat deze quaesties niet gelijk staan met de zaak waarom de buitengewone generale synode is saamgeroepen, want de zaak-dr Geelkerken is in onder- scheidene vergaderingen van de classis, en ook op de particuliere synode behandeld; door classis en parti- culiere synode, wegens gebleken moeilijkheid om tot helderheid en beslissing te komen op de generale synode gebracht met verzoek tot afdoening; 2e, dat anders het „buitengewone", en als zoodanig alleen toelaatbare, wordt omgezet in een „gewone" synode, die alle voor- komende zaken behandelt, en met dit gansch ongeoor- loofd onderscheid, dat deze buitengewone generale synode de lagere of mindere kerkelijke vergaderingen uitschakelt; 3e, dat het einde van deze synode niet is te zien, omdat ook van haar eventuele beslissingen weer door personen of kerkelijke vergaderingen op- heldering kan worden gevraagd, bezwaren kunnen wor- den ingebracht, enz. enz., die zij dan niet zonder met twee maten te meten (wat onkerkelijk en ongerefor- meerd en onbijbeisch en onrechtvaardig is) kan af- wijzen en naar een volgende generale synode verwijzen.

C. Dat de mindere vergaderingen en ook protestee- rende leden, met medeweten van de generale synode, in plaats van naar den rechten weg teruggewezen en geleid te worden, gesterkt worden in het niet gebruiken van haar macht en niet-doen van haar plicht in het zelf behandelen van de quaesties, en de generale synode voortdurend in verzoeking gaan brengen en de kerk- rechtelijke vastigheden los wrikken en het kerkelijk recht in de praktijk krenken en later door de praktijk komen tot theorieën, die niet passen in het gereformeerde kerkrecht.

D. Heeft de classis Zaandam kerkrechtelijke gronden aangewezen voor haar verzoek om vernieuwde zitting van deze synode? En heeft het moderamen terecht geoordeeld daaraan gevolg te moeten geven?

Had niet Zaandam, evenals de classis Haarlem met ds van den Brink, met dr Koppenaal kunnen af- handelen?

Is niet leerrijk het feit, dat de zaak, waarom de clas- sis Zaandam de synode-zitting heeft verzocht, niet eens in behandeling behoeft te komen, noch kan komen, door de uittreding van dr Koppenaal?

Tot zoover de aantekeningen van wijlen prof. L. Linde- boom. Mij dunkt, zij zijn ook hun, die ongeoeffend zijn in het kerkrecht, volkomen duidelijk.

A. M. LINDEBOOM.

PERSSCHOUW

Ned. Chr. Persbureau.

Naar aanleiding van wat we verleden week opmerkten, zendt men ons een bulletin van het N.C.P. van 28 Sept. Boven het verleden week afgedrukte stuk staat in de copie: „een der vooraanstaande leden van de generale synode der Gereformeerde Kerken, thans te Sneek bij- een, zendt ons de volgende beschouwing".

De redactie van „Fr. Kbl." daarentegen had gezegd: „Het Ned. Chr. Persbureau schrijft".

Indien het Bureau meent, dat dit niet juist is, moet het zich beklagen bij ds Veldkamp.

Ook met deze formule voor oogen keuren we intus- schen de publicatie af. Alsmode de eigenaardige manier van distributie van zulk nieuws (zie verleden week). En ook het gedrag van dit „vooraanstaande synodelid". Op deze manier kan men, wat men niet zelf in een onderteekend artikel in de pers zou opmerken, toch daarin opgenomen krijgen. Het Persbureau moet niet zeggen: het ééne lid kan deze „serieuze" beschouwing via ons bureau geplaatst krijgen, maar we staan voor de copie van een ander ook open. Waar moet het heen, als we onjuiste persberichten eerst moeten zien opge- nomen, en daarna mogen bestrijden? Alles via een persbureau?

Het bureau houde zich bij zijn taak, en geve niemand de kans, anoniem onjuiste dingen te schrijven.

Het volgende stuk (inzake Buchmanbeweging) is ook al onjuist. Daar staat niet meer boven, dat een voor- aanstaand lid der synode het schreef. Ik las in „Het Zoeklicht", dat mij in den mond gelegd werd, dat ik de Buchmanbeweging (de Oxfordgroep) een duivelsche inspiratie vond. Het blijkt nu, dat de „Zoeklicht"-redac- teur niet zijn eigen opvatting had gegeven, maar af- gegaan was op een onjuist bericht van het N.C.P., af- komstig weer van dit synodelid.

Laat dat synodelid zijn naam noemen. Toen ik in de vergadering over de zaak sprak, merkte dr v. Es op, dat ook „De Reformatie" wel eigen beschouwingen gaf. Zeer zeker. Maar mijn beschouwingen zijn onder- teekend. En ze doen heusch geen moeite om via een persbureau in de kerkbodes te komen. Als thans „Het Zoeklicht" en andere bladen verkeerd nieuws krijgen, is dat de vrucht van de coöperatie van een onbekend synodelid en een bureau, dat zijn taak verkeerd opvat. Straks krijgen we dan weer moeite over de polemiek, de straten van Assen en zoo voort.

P.S. Het blijkt mij na verzending der copie, dat het Bureau zich ook heeft uitgelaten over de zaak. Vol- gende week zullen we zien hoe.

Buchmanbeweging.

Het „Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur" schrijft in een artikel van ds E. van Meer, waarin over de synode van Sneek enkele opmerkingen worden geplaatst:

Prof. Schilder sprak een vernietigend oordeel uit over de Groep-beweging; deze is, volgens hem, geen middel in Gods hand om menschen te bekeeren. Ver- blijfend was daar tegenover de houding van den nieuwen hoogleraar in de zandingswetenschap, Dr J. H. Bavink, die onlangs uit Indië repatriëerde: hij kon het met deze afwijking niet eens zijn, want hij had ginds vruchten der beweging gezien. Van nabij weet de kroniekschrijver, dat er onder de Gerefor- meerden zijn, die Prof. Bavink bijvallen.

Ook in „Het Zoeklicht" 1) las ik iets over mijn op- merkingen ter synode in dozen. Het blad heeft opge- merkt, dat ik een vergelijking trok tusssen de ver- houding, die onzerzijds tegenover de Buchmanbeweging zou in te nemen zijn ter eener zijde, en de houding die Paulus bijkens Hand. 16: 16—18 heeft ingenomen t.a.v. de waarzeggende slavin te Philippi. Men had n.l. opgemerkt, dat de Buchmanbeweging toch ook wel veel goede dingen zeide, en ook het evangelie wel weer tot de menschen bracht en zijn ambtelijke verkondigers meermalen aanbeval. Daartegen merkte ik op, dat die slavin omtrent Paulus en zijn helpers veel goede zei, hun werk zelfs aanbeval, maar dat niettemin Paulus van die gratis-propaganda niet gediend was. „Het Zoeklicht" meent nu te mogen concluderen, dat ik de Buchmanbeweging duivelswerk noem. De reden zal wel zijn dat het blad deze vrouw als een orgaan van den duivel ziet. Maar dan is de conclusie die het trekt nog niet gewettigd. Men zou evengoed kunnen bewijzen, dat ik de Buchmanbeweging als vrouwelijk, of als slaafsch heb afgewezen.

Noen, de kwestie ligt dieper; zooals ik al eens in een preek over dezen tekst in „Menigerlei Genade" heb doen uitkomen. Ik zou dus zoowel „Het Zoeklicht" als het „Alg. Weekblad" naar de commentaren willen ver- wijzen, en met name het „Alg. Weekblad" naar prof. dr J. de Zwaan, die langs zijn neus weg opmerkt, dat uit de woorden van die slavin blijkt, o.m. „bij welke groep een journalist Paulus zou hebben ingedeeld".

Evenwel merkt De Zwaan ook op, dat in Philippi monotheïsme in velerlei schakeering het woord vroeg; en nu was Paulus benauwd dat men tot valsche syn- theses komen zou. Geen ijzer en leem. Geen christen- dom en gnostiek. Geen vlag die de lading niet dekt. Geen fusie tusssen Paulus' evangelie en wat De Zwaan noemt „bestanddeelen der Levantijnsche godsdiensten; tot dezen wilde Paulus niet gerekend worden."

1) Zie evenwel wat ik schreef over het Ned. Chr. Pers- bureau. — K. S.

Ik herhaal dus slechts wat ik opmerkte. Ik geloof niet dat de Buchmanbeweging in Gods hand een mid- del tot bekeering is. Ik geloof wel dat ze, net als vele andere vrome en onvrome dingen, daartoe een aan- leiding worden kan. Maar als we aanleiding en middel niet meer kunnen onderscheiden, staat het niet best. Ik geloof ook dat het Woord Gods zóó krach- tig is, dat zelfs indien in het bonte gezelschap der Buchmanlieden nog enkele reuten van de kerk door- werken en enkele flitsen van Gods Woord lichten, dit Woord en dit werk der kerk krachtig kan zijn. Maar de Buchman-beweging als zoodanig dient het Woord niet, maar verknoeft het, en heeft blijkens haar officiële papieren geen evangelie, doch een beschouwing die het evangelie meer en meer „ten onder houden" moet. Als de kwakzalver te hooi en te gras uit een behoorlijke apotheek medicijnen wegkaapt, zullen enkele patiënten bij den kwakzalver heusch nog wel eenig baat kunnen vinden. Maar ik denk er toch niet aan, me te laten verleiden tot het geruststellende oordeel, dat dus de kramerij van dien kwakzalver, al zijn daar enkele ingrediënten uit een goede apotheek in verdwaald, in Gods hand het middel is tot sanering van een stad, die in nood is, of dat ze een instituut voor volksgezondheid zou mogen heten.

Leer- dan wel meningsgeschillen?

In het „Kerkblad der Geref. Kerken N.O.-Indië" schrijft ds J. Plomp:

Er zijn onder ons geschillen.

Er zijn onder ons geschillen over zeer belang- rijke kwesties.

Niettemin moet een scheuring buitengesloten wor- den geacht.

Sneek 1939 bezinne zich opnieuw op het voorstel van prof. Greijdanus. Wie kennis van de zaken neemt, ontdekt, dat in onze kerken geen enkel auteur, dat, wat Schrift en belijdenis zeggen over de twee naturen van Christus en over de onsterfelijkheid der ziel, be- strijdt. Dit zouden leérgeschillen kunnen zijn. Maar aangezien geen enkele hoogleraar of predikant onder ons er aan denkt deze dogmata aan te vallen, zijn ze als leérgeschillen fictief.

De andere kwesties zijn niet meer dan meenings- verschillen.

De Synode van Sneek houde zich bezig met deze prealabele vraag: heeft onze in 1936 henoemde com- missie leérgeschillen of slechts meenings- verschillen bestudeerd?

Het antwoord moet m.i. luiden: meeningsver- schillen!

Een leérgeschil onderstelt afwijking van Schrift en belijdenis; een meenings-verschil afwijking van wat één of meer theologen als hun meening ten beste gaven, doch nooit in het kerkelijk dogma werd vastgelegd.

Rest nog de vraag, of er in onze kerken meenings- verschillen mogen bestaan.

Moeten we over alle onderwerpen, die de Schrift raken, volkomen éénstemmig zijn?

Te wenschen ware dit wel.

In het worstelen naar die éénstemmigheid is te waardeeren het heimwee naar den staat der heerlijk- heid, waarin alle geloovigen den juisten greep op de openbaring Gods zullen hebben, en wij, naar het woord van Paulus (Ef. 3: 18), „ten volle" kunnen begrijpen, „met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij".

De studie van Gods Woord gaat — Hem zij dank! — onder ons regelmatig voort. Daarom is het heel goed mogelijk, dat we mettertijd moeten komen tot formu- leering van nieuwe, of betere formulering van de reeds gefixeerde dogmata.

Nu is de strijd der geesten nog gaande.

De kerk geve dezen „geesten" tijd. Doch wake voort- durend voor afwijking van de Heilige Schrift.

Zij dulde de meeningsverschillen.

Dan volgt ze het voetspoor der Vadersen uit den bloeitijd, en van den kerkreformater Kuyper.

Kuyper heeft gestreden tegen het pogen van velen in zijn tijd om de woorden der belijdenis te vullen met een vreemden inhoud. We zijn aan de belijdenis gebonden, en dat wat aangaat al haar stukken. Dat dit geen hangen aan bepaalde termen, woorden of zegswijzen met zich brengt, sprak Kuyper bij her- baling uit. En hij beroept zich daarbij op de Vadersen. Zoo citeert hij Walaetus als volgt: „daer en is niemand van ons, die oyt heeft ghemint dat de woorden die in de Confessien eens zijn ghebruikt, de gene die daarvan belijdenisse doen, alsoe souden verbinden, dat sij geen andere emmermeer en souden mogen ghebruiken, ofte, dat sij de wijze en de maniere van spreken niet en souden moghen veranderen".

Kerk-kuriakè.

Uit „Geref. Kb. Hoeksche Waard en IJsselmonde":

U herinnert u dat woord nog wel uit uw catechisatie- tijd. Het is een Grieksch woord, waarvan — naar sommigen beweren — het Nederlandsche woord „kerk" is afgeleid.

Maar in de dissertatie, waarop dr N. M. H. van der Burg vorige week tot doctor in de letteren en wijsbegeerte promoveerde, komt de stelling voor: „De juistheid van de gangbare opvatting, dat to kyriakon of hē kyriakè het woord „kerk" (Kirche, church, etc.) zoude hebben opgeleverd, kan met reden betwijfeld worden".

Met redent

Alweer een vermaning om met etymologieën voor- zichtig te zijn!

Anderen denken aan „circa"; kerk zou dan de „ruim- te" zijn, waarbinnen het Woord gepredikt, de gemeen- schap Christi vergaderd wordt.

Promotierecht.

Er valt veel te citeeren. Afzonderlijk melden we, wat de heer H. Algra schrijft in „Leeuw. Kb." (classiaal):

Wij betreuen de gevallen beslissing zeer. Het meest, omdat zij zoo weinig zegt en niets anders beteekent dan uitstel en voortzetting van onzekerheid. Dat is voor de Kerken geen voordeel.

Ook niet voor de positie van de Vrije Universiteit. Wij zouden het ten zeerste afkeuren, als iemand minder mild offerde voor de Vrije Universiteit, omdat het promotierecht er niet kwam. Maar dat neemt niet weg, dat het niet tactisch was van sommige hoogleraren van de Vrije Universiteit, om in deze discussie zoo op den voorgrond te treden.

Bij een vroegere gelegenheid, toen het promotierecht aan de orde was, zwegen zij om tactische redenen. Dat was een wijze daad.

De deuren dicht.

Uit „De Waarheidsvriend“:

Gesloten Theologische Faculteiten.

De oorlogsomstandigheden hebben er toe geleid, dat in Duitschland (waar ook de theologische studenten in het leger dienen) de theologische faculteiten te Bonn, Breslau, Erlangen, Giessen, Göttingen, Greifswald, Halle, Heidelberg, Kiel, Königsberg, Marburg, Münster, Rostock en Tübingen gesloten werden, terwijl die te Berlin, Weenen, Leipzig en Jena open bleven. Roomsche-Katholieke theologische faculteiten zijn nog open te Weenen en te München, de 7 andere werden eveneens gesloten.

Angst.

Een inzender in „Algemeen Weekblad“ merkt op:

Hooggeachte Redactie!

Vergun mij een paar opmerkingen n.b.v. het overigens knappe opstel van Dr J. van Walré de Bordes over Angst.

Het komt mij n.l. voor, dat, volgens het Evangelie, Jezus wel degelijk angst heeft gekend. Matth. en Marcus teekenen beiden ons Gethsemane met de woorden: (Mt. 26: 37/38, Mc. 14: 33/34) „Hij begon droevig en zeer beangst te worden“, zoo zeer zelfs, dat Hij als een kind in 'donker nauwelijks alleen durfde zijn en om de tegenwoordigheid van zijn drie discipelen dringend vroeg. Dat ligt ook geheel in 'toesprongelijke, dat in 'Grieksche zooveel zeggen wil als: „van huis geraakt“; vandaar zeker ook de Staten-vertaling: zeer beangst.

En wijst de omschrijving daarvan in Hebr. 5: 7 niet evenzeer in die richting: „verhoord zijnde uit de vrees“? Prof. Brouwer vertaalt dan ook: „tot bevrijding van zijn angst verhoord“.

Zouden wij het misschien ook zoo mogen zien, dat Hij mede daarin ons moest gelijk worden, opdat wij er onze troost in vinden mochten? Dat Hij in zijn angst tot het gebod zijn toevlucht nam, opdat ook wij daarin onze bevrijding vinden zouden?

„In alle opzichten op gelijke wijze als wij verzocht geweest, maar zonder zonde“. Juist! angst als zodanig behoeft geen zonde te zijn, ook onze opkomende angst niet; die wordt het eerst, als het in blijvende Godverlatenheid ontstaat. Hij begon er ook mee, maar herwon tot zelfs over Golgotha heen zijn Godsvertrouwen geheel. In Zijn kracht worde onze zwakheid volbracht!

M. HEFTING, em.-pred.

Den Haag, 25 September 1939.

De vertaling van Hebr. 5: 7 is weer anders bij prof. Grosheide. Bij hem leest men: „verhoord vanwege zijn vroomheid“; (Korte Verkl.).

Overigens: „angst“ wordt bij sommigen tegenwoordig (m.i. ten onrechte) onderscheiden van „vrees“. Het eerste zou dan onbestemd zijn (geen bepaald object), het tweede bepaald door een vast object (dat gevreesd wordt).

K. S.

BOEKBESPREKING

„Jaap en Gerdientje“, door Anne de Vries. G. B. van Goor & Zonen — 's-Gravenhage.

Aan leetuur voor onze kleuters wordt tegenwoordig genoeg aandacht besteed. Zelfs de allerkleinsten hebben hun complete „romantjes“, denken we alleen maar eens aan de tot nog toe onovertroffen deeltjes van de Kleuterserie, geschreven door v. d. Hulst.

En nu durft de uitgever Van Goor het aan om als jubileum-uitgave met dit zware, dikke boek van 300 bl. te komen, een boek, dat f2,90 kost, maar dat dien prijs dubbel en dwars waard is. Wat een prachtwerk is dit! Heel eenvoudig, en zoo begrijpelijk, dat kinderen van 4 jaar het al volgen kunnen, vertelt Anne de Vries.

OM „DE LEVENDE ZIEL“

door A. JANSE.

Hoe hebben wij de „ZIEL“ volgens Schriftuurlijke opvatting te beschouwen?

Hierop geeft deze nieuwe studie van den heer Jansen het duidelijke antwoord. Dit boek brengt U aan het denken over de diepste levensvragen en verbreedt Uw visie op den grooten rijkdom van Gods Woord.

Prijs in sterken, fraaien band f2,— (ingen. f1,50). Te bestellen bij den boekhandel of rechtstreeks op postrek. nr 36000 van

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

van Jaap, het boerenjongetje, en zijn vriendinnetje uit het boschwachtershuis. 't Zijn maar heel gewone voorvallen, zoals ze gebeuren in 't leventje van uw eigen kind. Een geitje loopt weg, moeder wordt ziek, Jaap timmert een duivenhok. Het is alles even belangrijk in dit wereldje, en de schrijver weet dat, en heeft dat gevoeld. Daarom is zijn boek zoo buitengewoon goed. We lezen het voor aan twee kleuters van vijf en zes jaar, en ze genoten zoo intens als alleen kinderen maar genieten kunnen.

Heel fijn komt in dit boek uit de waarde van de Christelijke opvoeding. Er zijn ontroerende momenten in, en ook de kinderen voelen dit intuitief. Jaap's geitje is weggelopen. En nu is het avond, en Jaap ligt te schreien in bed, omdat hij steeds moet denken aan Duimelot, die nu alleen in het donkere bosch dwaalt. De moeder van Jaap troost haar jongen door hem te vertellen van een diertje, dat ook weggelopen was. Ze vertelt hem van den Goeden Herder. En Hij zorgt ook voor de dieren.

De illustraties zijn van Tjeerd Bottema, dat zegt genoeg. Ze zijn even kinderlijk als de tekst.

Er zijn ouders, die het „zonde“ vinden om zooveel geld uit te geven voor een kinderboek. Maar ze tellen zonder bezwaar vijf, zes gulden uit voor een autoped of een dure pop.

Met „Jaap en Gerdientje“ zult u uw kinderen een heel groot en langdurig genot verschaffen.

M.

G. G. - Sm.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drielat te:
De Glind (bij Achterveld): Cand. L. J. Goede, hulppred. te Papendrecht; Cand. J. C. Seegers, hulppred. te Almelo; Cand. Ch. M. Swen te Egmond aan Zee.

VUUR OP DE AARDE!

PREDIKATIËN van
DE S. G. DE GRAAF

Een fijne selectie preeken van den bekenden Amsterdamschen predikant — wie wil die niet in bezit hebben? Welnu, de prijs is zoo gesteld, dat ieder ze koopen kan, f 1,50 per bundel van 12 preeken in fraaien, sterken band!

Bestelbaar bij den boekhandel of op postrekening nr 36000 van

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

Heeft U er al aan gedacht

RONDOM DE REFORMATIE

van A. JANSE te bestellen

?

Onmisbaar voor ieder die meeleeft en zich oriënteeren wil naar den geestelijken achtergrond der „meeningsverschillen“ van vandaag.

De Boekhandel heeft het, of te bestellen op postrekening 36000.

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. GOES

Heden verscheen bij de N.V. Uitgevers Mij. J. H. KOK te Kampen:

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

1882—1892 en 1893—1902
Samengesteld uit gepubliceerde geschriften

door

J. H. KOK

Royaal form. - 154 pagina's
Prijs 90 cent.

Dit geschrift bevat een historisch overzicht, I. Over de vereeniging van de Christel. Geref. Kerk en de Nederl. Geref. Kerken 1882—1892, en II. Over de eenheid van opvoeding van Dienaren des Woords in de Gereformeerde Kerken 1893—1902

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij den Uitgever.

MARANATHA

De Scheurkalender Maranatha voor het jaar 1940 wordt dezer dagen verzonden. Dit is de bekende Kalender van

DS J. J. KNP

Als premieboek verschijnt:

Tusschen twee machten door S. HARRISON

Een aangrijpend verhaal, waarin op boeiende wijze wordt geteekend de worsteling tusschen de macht van Christus en de heerschappij van het geld. In dit boek klopt de pols van het werkelijke leven, ook van het echte christenleven. Het premieboek is alleen beschikbaar voor de koopers van den kalender. Afzonderlijk wordt het niet verkocht. Het fraai uitgevoerde schild stelt voor:

NATHAN BIJ DAVID

Prijs van den Kalender 85 ct plus $\frac{1}{10}$ omzetbelasting van het premieboek 30 cent

IN ELKEN BOEKHANDEL

Deze bekende en aantrekkelijke Kalender is heel gemakkelijk in breede kringen te plaatsen. Wie ermee wil werken schrijft ons erover. Men verzekert daardoor zichzelf van een flinke

BIJVERDIENSTE

J. H. KOK N.V. KAMPEN

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar? Of preferert U een pijp? Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn „The Oldsmoker“
Kerkstraat 8 - Hilversum.

Aangenomen naar:

Hillegersberg-Terbregge: J. B. Vogelaar te Scharendijke.

Intrede te:

Langeslag: Cand. W. Vreugdenhil. Tekst: 2 Cor. 2:14—17.
Lutten: F. A. Hofman. Tekst: Hoogl. 5:16a.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Amsterdam: Cand. A. Schweitzer te Antwerpen.
's-Gravenhage: Cand. C. Moens te Den Haag.
Katwijk aan Zee: Cand. J. Marseille te 's-Gravenhage.
Nijkerk (voor Nijkerkerveen): Cand. Joh. Verhave te Amsterdam.
Oostkapelle: Cand. G. v. Doornik.
Slikkerveer: Cand. M. Pos te Zaandam (aangen.).
Zeist: Cand. C. Maan te 's-Gravenhage.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Cand. Joh. de Wal te Marum, benoemd tot hulpprediker bij de Geref. Kerk te Urum, hooft Zondag 29 Oct. zijn arbeid aldaar aan te vangen. Hij blijft in de gelegenheid een eventueel beroep terstond in overweging te nemen en eens per maand vacante of andere kerken te dienen. Zijn adres is: Geref. Pastorie, Urum.

Peremptoir examen.

De classis Stadskanaal heeft toegelaten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten Cand. J. Rook van Steenwijk, beroepen predikant te Mussel.

Emmeritaat.

Ds K. v. d. Veen te Maarssen heeft om gezondheidsredenen tegen 1 Januari a.s. emeritaat aangevraagd.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Troetel te:

Harderwijk: N. Brandsma te Wildervank en H. Visser te Dordrecht.

Beroepen te:

Steenwijk: P. H. van Marrum te Nieuw-Amsterdam.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Lisse: J. van den Berg te Krabbendijke.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drielat te:

Arnhem (vac.-Loos): C. F. Boshoom te Hillegersberg, A. Donselmann te Amersfoort en Dr. G. Ph. Scheers te Alphen a. d. Rijn.

Beroepen te:

Arnhem (vac.-A. Drost Arn): M. N. W. Smit te Zwolle.
Den Haag (vac.-Dr. E. J. W. Posthumus Meyers): Dr. J. Schoneveld te Groningen.
Hilversum (vac.-J. A. Hoeksema): A. A. v. Ruler te Cubaard Oostervierum: Cand. Ph. M. Becht te Arnhem.
Schoonebeek (toez.): Cand. H. W. Hielkema te Leeuwarden.
Westeraar (toez.): K. Luijendijk te Asch (Betuwe).
Ijsselmonde: Cand. B. Maarsing te Utrecht.

Aangenomen naar:

Amsterdam (vac.-T. Kloosterman): A. C. v. Uchelen te Meppel.
Hornhuizen-Kloosterburen: Cand. L. J. G. Veenendaal te 's-Gravenhage.
Muiderberg: Cand. W. Glashtouwer, hulppred. te Zwaagwesteinde.
Oostervierum: Cand. Ph. M. Becht, hulppred. aldaar.

Bedankt voor:

Amsterdam (vac.-Ds Engelbrechts): J. E. Uitman te Groningen.
Rauwerd c.a.: Cand. L. J. G. Veenendaal te Den Haag.
Tjalleberd c.a.: J. Oosterhuis te Wirdum.

Intrede te:

Nijmegen: J. van Dijk. Tekst: 2 Cor. 1:24 m.
Ijssbrechtum: Cand. J. E. Wagenaar. Tekst: Marc. 13:35.

Afscheid van:

Oldenzaal: J. van Dijk. Tekst: Rom. 8:35a.
Parrega: J. A. Tammens. Tekst: Handel. 20:32.

Overleden:

D. Meerburg te Zeist, emer. pred., 76 jaar.

CATECHISMUS-BIJLAGE.

In verband met de vele aanvragen om de verschenen afleveringen herhalen we, dat deze alleen verkrijgbaar zijn voor zoover de voorraad strekt voor nieuwe abonne's tegen vergoeding van 5 cent per aflevering.

Bij uitzondering kunnen abonne's, die één of meer exemplaren zijn kwijt geraakt, deze tegen denzelfden prijs ontvangen.

Goes.

DE UITGEVERS.

Mijn oog zal op U zijn

Een woord aan Uw ziekbed
door Ds. J. HETTINGA.

„De Rotterdammer“ zegt er van:

„De schrijver, die in woord en teken het hart van 'n lezers en lezeressen zeker wel vinden zal, vraagt voor zijn boekje een plaats naast de bloemen en het fruit bij het ziekbed. Wij gelooven, dat het in menig geval in plaats van bloemen of fruit heel welkom zal zijn...“
„Het boekje is licht en gemakkelijk te hanteren, duidelijk van druk, gebonden in voorkeursomslag met goud — en naast deze niet te verzuimen wettelijke dingen, teer en vertrouwens van inhoud...“

Prijs f 0,55. Verkrijgbaar bij den boekhandel of te bestellen op postrekening nr 36000 van

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES